

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Monasticum

In Quo Totius Religiosæ disciplinæ Casus, Regulæ & difficultates clarè videntur, breviter explicantur & resolvuntur Canone, rationibus & Patrum auctoritatibus

Philippus <a Domina Nostra Septem Dolorum>

Augustæ Vindelicorum, 1688

Cap. XXV. De infamia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40745

iplos, eo, quod filii legitimi non soleant sic exponi, ut ait *Bordonus resolut. 12. q. 16. n. 54.* & *Bonac. de censuris disput. 7. q. 2. punct. 3. n. 10.* & alii, quos refert: Valde tamen probabile est illos esse censendos legitimos; quia sepe contingit, quod legitimè uxorati propter nimiam paupertatem filios suos sic exponunt, & cum in re dubia benignior pars sit amplectenda: ideo censeo cum aliis, quod si tales in religione admittantur, esse capaces absque aliqua dispensatione omnium officiorum religionis Satis est enim impunitum relinquere nocentem, quam innocentem condemnare. *l. absentem §. sed nec ff. de pœnis, ita Peyrinis cap. 5. q. 1. de Prelat. n. 136.* & *Lezana verbo illegitimi, n. 15.*

CAPUT XXV.

De infamia.

SUMMARIUM.

- I. *Quid sit infamia, & quotuplex.*
- II. *Quid sit infamia juris, & quomodo incurratur.*
- III. *Quid sit infamia facti, & quomodo incurratur.*
- IV. *Quinam effectus oriuntur ex infamia.*

Hh 3

V. Quo-

V. *Quomodo & à quibus tollatur infamia.*

VI. *An ex sententia reus evadat infamis.*

VII. *An disciplinatus, per se, vel per alium fiat infamis.*

I. Sicut fama seu bona existimatio est dignitatis illæse status legitibus ac moribus comprobatus, l. *cognitionem ff. de variis & extraord. cognition.* Ita infamia, cum sit diminutio ejusmodi status, rectè definitur rumor, opinio, seu existimatio prava de vita, aut moribus, aut qualitate alicujus: vel læsæ dignitatis qualitas legibus aut moribus reprobata. *Layman. lib. 1. tract. 5. part. 2. cap. 4. de irregularitat. Sylvester verbo infamia, n. 1.* Duplex est infamia, alia juris, & alia facti; Infamia juris dividitur in legalem, & canonicam; legalis dicitur, quæ per leges civiles est interdicta; canonica quæ per leges canonicas. Hoc posito,

II. Infamia juris est ea, quæ incurritur per delictum, cui à jure civili vel canonico imposita est infamiæ pœna; sive per judicis sententiam definitivam, qua aliquis de gravi aliquo crimine damnatur, sive ex rei confessione in judicio. Crimina autem, propter quæ juris infamia solet incurri, debent esse gravia & notoria, v. g. crimen lenocinii, quod est prostitutio viri aut fœminæ, consuetum exerceri; crimen militis propter quod passus est repulsam ab exercitu; crimen matrimonii cum duabus;

crimen
ni, & h
perjurii
histrioni
hensum
proprie
meretric
omnia c
tantur,
dis sente
famiam
micidii
ficium,
cap. con
cap. 7. q
sol. 56.
mia, n.
§. 4. n.
refol. 10
Veru
famiam
quand
quod,
cellus
faltem
nem, si
sequat
crimin
his qui
consta

crimen publici usurarii; crimen læsæ majestatis, & hostilis persecutio Cardinalium; crimen perjurii; pugna publica cum feris; duellum; hiltionicæ artis exercitium, adulterium deprehensum, sodomia, raptus mulieris, prostitutio propriæ filia, vel neptis, matrimonium cum meretrice vili & abjecta, hæresis, simonia, quæ omnia crimina, uti atrocia, si notoriè committantur, infamiam reo inferunt etiam ante judicis sententiam. Sunt & alia multa crimina infamiam inferentia, ut blasphemia, falsitas, homicidium, furtum, calumnia, incestus, malefictum, & alia relata *cap. infames* 17. 6. q. 1. *cap. constituimus* 3. q. 5. *Azorius tom. 2. lib. 6. cap. 7. q. 3. Layman, citat. n. 1. Bordonus resol. 56. diversorum n. 39. Lezana verbo infamia, n. 2. Peyrinis tom. 2. de Pralato. q. 2. cap. 5. §. 4. n. 51. item Bordonus resol. 11. n. 45. item resol. 103. 6. num. 6.*

Verumtamen, quidquid dicant plurimi, infamiam incurri etiam ante judicis sententiam, quando delictum est notorium certum videtur, quod, ut quis dicatur infamis, requiratur processus ordinarius per viam accusationis, vel saltem vocato reo & audito ad sui defensionem, si judex ex officio procedat; & intuper sequatur sententia judicis condemnatoria de crimine famoso, quod infamat per *l. furti ff. de his qui notantur infamia*: nec dicitur infamia constare, licet sit data sententia continens pœ-

H h 4

nam

nam irrogantem infamiam, nisi constet de causa latae sententiae: Unde nec dicitur infamis, cui remissa fuit poena, qui alias infamia notabatur, neque a iudice infamia infertur, ubi imponitur poena mitior ordinaria. *l. & si severior cod. ex quibus causis infam.* Sola autem iudicialis probatio, aut confessio criminis, non habentis ipso iure annexam infamiam, non inducit infamiam juris sed facti. *Bordon. resol. 103. n. 67. Layman. citat. sup. num. 1.*

Si tamen causa subesser, propter quam ordinarius juris processus & sententia praetermitteretur, & reus crimen confessus, vel in eo deprehensus, fustigationis, vel alia publica poena competenti afficiatur, eo ipso juris infamiam incurret, sicut constat *ex l. i. de fustis, de his qui notantur infamia, & l. fustibus cap. ex quibus causis infamia irrogatur.*

Debent etiam haec crimina esse notoria, ut inducant infamiam uno ex tribus his modis (scilicet,) vel notorietate facti, ita ut sit notum majori parti loci, collegii, monasterii, &c. vel per declarationem sententiae iudicis, vel per propriam confessionem in iudicio; quia, cum fama oriatur ex publica boni notitia nominis, ita infamia ex publica mali nominis notitia oriri debet, & si ea non adsit, delinquens non censetur infamis. *Navarrus in Manual. cap. 27. n. 248.* & id verum est, etiamsi tale delictum probari possit, aut sit fama de eo, vel sit confessum

sem extrajudicialiter. Unde, tali delicto occu-
 rto stante, non licet ante illud publicare, seu
 eum infamare, eo quod retineat famam suam.
Lezana verbo infamia n. 3. Quicumque au-
 tem jure civili infamis habetur, censetur etiam
 infamis jure canonico. *Layman. sup. n. 2.*

Nota, quod pœna publica intelligitur omnia
 pœna corporalis, ut relegatio, fustigatio, pœna
 carceris perpetua, bannum, depositio officii vel
 degradatio, &c. *Lezana sup. n. 7.* Circa con-
 fessionem rei in judicio, per quam incurritur
 infamia juris, notandum est idem esse dicen-
 dum in casu transactionis, (quando scilicet ali-
 quis paciscitur super crimine, pro quo, si fuisset
 condemnatus, incurreret infamiam) ne pro
 illo accusetur. Intelligitur enim fateri cri-
 men, qui super eo paciscitur *l. Athletas §. fina-
 li, & l. quoniam ff. de his qui not. infam.* & hic
 etiam requiritur judicis sententia super pactio-
 ne. *Laym. sup. n. 1.*

III. Infamia facti est illa, quæ oritur ex gravi
 aliquo delicto, propter quod delinquens apud
 bonos & probos viros malè audit. Est igitur
 infamia facti publica notitia, vel opinio com-
 muni criminis, per quod fama & existimatio
 hominis, spectata personæ qualitate & statu,
 apud viros prudentes graviter læditur, sicut
 colligitur ex *l. ea qua patet. cod. ex quibus caus.
 infam. & cap. ult. de temp. ordinat.* Necesse
 ergo est infamia facti, ut dicatur incurri 1°,
 Hh 5 quod

quod personæ, apud quas notum est crimen
perpetratum, non sint leves, inimicæ & male-
volæ, sed graves, prudentes & bonæ opinio-
nis ex *cap. inquisitionis* 2. 1. §. *quasi vixi* *cap. quili-
liter* 2. 4. *de accusat.* & *cap. sunt plurimi* 6. q. 1.
2°. Quod tales viri boni sint tota vel major
pars loci, communitatis, seu Conventus: unde
de non sufficit rumor sparsus & creditus apud
aliquos, neque sufficit testimonium unius,
quantumvis existimati, aut fide digni, asserenti
illud crimen fuisse commissum; aliter esset in
arbitrio cujusvis personæ, sive bonæ, sive malæ,
infamare proximum cum maximo illius detri-
mento: Excipe, si persona aliqua publica, de
qua dolus nullus præsumeretur, diceret, aliquem
graviter peccasse, ut, si pater in testamento, in
quo hæredem filium instituit, diceret filium esse
se proditorem, nequam, &c. *l. ea qua pater* *Code-
ex quibus causis infamia irrogatur* *ex l. 2. titul.*
6. part. 2. vel si Rex aut judex non per modum
sententiæ, sed castigationis turpibus verbis aut
vituperio afficeret aliquem, dicendo illi: *Tu
calumniaris, vel bene faceres si te converteres
ad melius, &c.* vel illum repellerent ad restitu-
endum, vel damnarent ad restitutionem furti
vel mitterent in carcerem. *Lezan. verb. infam-
mia* n. 9. *Layman. lib. 1. tract. 5. cap. 4. part. 1.*
n. 4. 3°. Notandum, quod grave delictum
publicum, propter quod infamia incurritur,
non est idem in omnibus, sed respectivè ad per-
sonas;

sonas; ita ut crimen, quod in seculari non cau-
 set infamiam, scilicet fornicatio, in religioso
 causabit illam 4°. Quod delictum, ut indu-
 cat infamiam, debet esse notorium; hoc est ita
 evidens, ut nulla tergiversatione celari possit,
 hoc est sit factum coram oculis, seu auribus plu-
 rimum, & jam sit divulgatum, & cognoscatur sub
 illaratione qua delictum est; isti autem plures
 debent esse duo ad minus qui viderint, aut au-
 dierint, per quos rumor ad alios pervenerit.
*Bord. resol. 56. diversorum a n. 42. & tom. 5.
 praxis criminalis cap. 9. de testibus infamibus,
 n. 6. §. pramitto 4. Peyrinis q. 2. cap. 5. §. 3. n.
 10. de Prel. 25. & Bord. tom. 5. praxis crimina-
 lis cap. 9. n. 4.* Not 5°. circa divisionem in-
 famiz in eam, quæ incurritur ex delicto pro-
 prio & ex alieno, quod filii eorum, qui crimen
 laiz Majestatis & perduellionis commiserunt,
 sunt infames *l. quisquis Cod. ad l. Juliam majest.*
 Similiter filii & nepotes eorum, qui Romanæ
 Ecclesiæ Cardinales hostiliter persequuntur
*cap. falsis de pœnis in 6. & filii hæreticorum
 fautorum & defensorum usque ad secundam
 generationem per lineam paternam, & usque
 ad primam per maternam, si ipsorum parentes
 mortui fuerint impœnitentes cap. quicumque
 heretici de hereticis in 6. cap. statutum 2. eod.
 tit. in 6. filii quoque meretricis notoriæ etiam
 conjugatæ dicuntur infames. Lezan. verb. in-
 fam. n. 10.*

Pro-

Probatur autem utraque infamia, juris quidem per iudicis sententiam, in qua constat de crimine incurso, non quocumque, sed induente infamiam in jure expressam, quia non habetur quis pro tali, nisi fuerit pronunciatum eum esse talem; & dum prætenditur, aliquem hanc incurrisse infamiam, non sufficit testibus probare latam fuisse contra eum à tali iudice tali tempore sententiam infamiæ; sed debet de illa sententia omninò constare, nec propriè probatur dicta infamia, etiamsi proberur aliquem ductum esse ad furcas, nisi producat ipsa sententia.

Infamia verò facti probatur per duos testes habiles, etiam singulares, qui sint contestes in specie irrogatæ infamiæ, & debent clarissimè probare factum, ex quo infamia orta est *cap. presentium, §. testes de testib. in 6. cap. ut circa de elect. in 6.* nec sufficit dicere, quod de hoc fama publica in tota communitate; quia de voce populi non est curandum *l. decurionum Cod. de pœn. cap. Osus de elect.* sed debent reddere rationem sui dicti & nominare auctores, à quibus id audierunt: hi autem nominati debent examinari & interrogari à quo tempore orta fuerit hæc fama, & qua de causa *Peyroni tom. 2. de officio Pralati q. 2. cap. 5. §. 4. n. 53. Bordon. diversorum resol. 56. n. 53.*

IV. Infamiæ plures sunt effectus. Primus, quod repellat infamem à dignitatibus ecclesiasticis

ficis & secularibus; ita ut eas consequi nequeat *cap. inter dilectos de excessib. Pralat. l. unica cap. de infamib. & l. 2. cap. de dignitatibus lib. 12. & ex regul. juris in 687. in qua dicitur, Infamibus porte non pateant dignitatum.* Diverso tamen modo id competit infamiae juris & facti; nam infamia juris non solum repellit à dignitatibus obtinendis, sed etiam à receptis, posita sententia declaratoria. Infamia verò facti impedit quidem collationem dignitatum, sed non privat obtentis; & in utraque collatio beneficii & dignitatis est nulla & irrita, *ex regula juris sup. Laym. lib. 1. tract. 5. part. 2. cap. 4. n. 5. & 6.*

Secundus effectus utriusque infamiae est, quod hominem repellat à legitimis actibus & publicis muneribus, cu jusmodi sunt iudicis, assessoris, causarum patroni (bene tamen arbitri, quia iste non dignitatem, sed solam simplicem cognitionem habet;) neque accusatoris, aut postulatoris, nec testis in causa criminali, vel graviori, neque electoris, quia eligere est actus legitimus, nec concionatoris. Quidam tamen dicunt, infames infamia facti posse esse electores, & scrutatores seu compromissarios in electionibus: ita *Lexan. verbo infamia num. 13. Layman. citat. n. 7.*

Tertius effectus est, quod ea, sive juris sit, sive facti, secundum omnium DD. sententiam inducit irregularitatem *cap. infames 6. q. 1. cap. qui*

qui in aliquo dist. 5. cap. omnipotens de accusat.
& regula juris 87. sup. cit. irregularitas tamen
quæ oritur ex infamia juris, est simpliciter irre-
gularitas, quæ verò oritur ex infamia facti est
irregularitas secundùm quid. Tenentur au-
tem omnes infames in conscientia se abstinere
ab his, à quibus repelluntur; lex enim, quæ
prohibentur, est iusta, & consequenter in
conscientia observanda.

V. Tollitur infamia, ita ut nullum effectum
juridicum deinceps habeat, per dispensationem
Papæ, si sit juris Canonici, quia ipse est supra
ius Canonicum; item per dispensationem
Episcopi, si Episcopus possit dispensare, ut in
casu adultetii, vel minoris criminis; si verò sit
juris civilis, dispensat Imperator, Rex, vel Prin-
ceps temporalis cum suis subditis l. 1. Cod. de
sentent. pass. & restit. l. 1. §. pen. ff. de postulat.
Papa etiam, uti Princeps temporalis supremus
cum omnibus sibi temporaliter subjectis. Sub-
lata autem juris infamia consequenter tollitur
irregularitas, quæ in ea fundatur; ita ut non
egeat nova dispensatione. Infamia verò facti
tollitur primò per purgationem Canonicam,
secundò per contraria facta, & longam vir-
tutis emendationem cap. omnes 6. q. 1. quia om-
nis res quæ per quascunque causas componi-
tur, per easdem dissolvitur cap. 1. de regul. ju-
ris, & c. testimonium de testib. & c. nunquam
56. ubi S. Chris. ait, ad meliora conversum ne-
qua-

quaquam prior vita commaculat, & cap. si duo
 35. q. 6. infames effecti donec à crimine desinant,
 & cap. cum cessante de appell. Et ratio est, quia
 cessante causa cessat effectus, & D. Gregor. lib.
 18. moral. cap. 6. ex cap. ferrum dist. 50. non
 debet despicere in eo, quod fuit, qui jam incipit esse
 quod non fuit. Nota, quod infamia facti non
 potest tolli per Papam, aut alium Principem;
 non enim potest effici, ut qui propter delictum
 proprium malè audit, & est infamatus apud alios,
 bene audiat, & bona opinio de illo concipiatur,
 nisi posita pœnitentia & vitæ emendatione.

Nota item, quod omnis infamia facti tollitur
 per baptismum, quia est quædam regeneratio
 & retractatio vitæ præteritæ, per quam tollitur
 omne peccatum & pœna peccati.

Ex dictis oritur, Prælatos regulares non posse
 tollere infamiam facti, cum nullo modo possint
 tolli, nisi per emendationem: potest tamen
 Prælati, eo, quod videat sibi subditum injustè
 diffamatum de aliquo gravi delicto; imò teneat
 coram aliis religiosis declarare rumorem
 spursum contra talem religiosum falsum esse, &
 sine sufficienti fundamento; ex qua declaratione
 infamia illa facti & irregularitas tolleretur
*Lezan. verbo infamia n. 17. ita Peyrinis cap. 9.
 q. 2. de Prælato §. 4. n. 52.* Loquendo verò
 de infamia juris & irregularitate ex ea orta de
 jure communi, non possunt Prælati regulares dispen-

dispensare, sed ad Papam solum vel Principem pertinere, nisi tales Prælati religionum habeant aliqua privilegia, aut communicent cum aliis, qui talia habent privilegia dispensandi cum subditis in omni irregularitate, exceptis homicidio voluntario, mutilatione membrorum, & bigamia: Veruntamen possunt Prælati religionum dispensare cum subditis in omni irregularitate Papæ non specificè reservata: ergo & de infamia juris, ex illo delicto incurfa, quia, quoties conceditur alicui facultas dispensandi super irregularitate ex aliquo delicto orta, consequenter indirectè concedi videtur etiam facultas dispensandi super infamia juris ex eodem delicto incurfa. *Lexana sup.*

VI. Reus ex lata sententia super crimine famoso inducente infamiam juris, si sententia fuit iusta, & ab ea non fuit appellatum, evadit & censetur infamis *l. furis ff. de his qui not. inf.* Ex quo vides, quod necesse requiritur, ut sententia sit famosum, & inducat infamiam, ut sententia fuit iusta, & ab ea non fuerit appellatum, quia appellatio suspendit omnes effectus sententiæ *l. appellatione 3. Codic. de appellationibus*. Posita enim appellatione, omnia remanent in eo statu, in quo erant ante sententiam. Requiritur etiam, ut pœna infligatur ordinarij, nam si quis mitiore pœna infligatur ex sententia, non inferitur infamia. *Bordon. praxis criminalis tom. 5. cap. 88. n. 54.*

VII. Quo

VII. Quæritur, an disciplinatus in Capitulo vel Refectorio sit infamis, & consequenter inhabilis ad officia regularia? Respondeo, disciplinatum per se, vel per alium, sive juridicè, sive correctivè, sine processu non esse infamem propriè, nisi delictum, quo punitus fuit, de jure infamiam inducat, in quo casu, si sententiatus fuit, erit infamia juris: si autem tantum correctus fuerit paternaliter, eo, quod delictum fuerit notorium, incurret infamiam facti, & consequenter non poterit promoveri, neque in sacris ministrare, aut eligi ad pralaturas, nisi prius dispensetur ab infamia juris, vel emendetur per bona opera pœnitentiam agentem. Pœna igitur disciplinæ non est infamis, ut colligitur ex l. *idus Cod. & ff. de his qui not.* his verbis: *idus fustium infamiam non imponit, sed causa propter quam id pati meruit, quia infamia provenit ex malis operibus, quibus quis infamatur: pœna verò disciplinæ non provenit ex malis operibus, sed ex impositione Superioris per sententiam. Præterea infamia causatur ab aliquo delicto eam habente adjunctam ex dispositione juris, sed pœna disciplinæ non est delictum, sed illud supponit; est enim pœna effectus culpæ; ergo non potest inducere infamiam, prius est enim aliquem esse infamem quam puniri. Bordon. parti. 2. resolution. 56. divers. n. 60. quando verò delictum, propter quod quis subjicitur pœnæ disciplinæ,*

tionis, habet annexam infamiam, posita sententia verberatus eo modo est quidem infamis, non propter disciplinam, sed ratione criminis perpetrati, vel ratione delicti notorii,

CAPUT XXVI.

De simonia.

SUMMARIUM.

- I. *Quid sit simonia, & quotuplex.*
- II. *An aliquod dare vel accipere pro reptione ad religionem, sit simonia.*
- III. *An pro Sacramentis, vel eorum administratione.*
- IV. *An pro rebus sacris permanentibus.*
- V. *An pro sepultura.*
- VI. *An pro actibus & exercitiis scientiarum.*
- VII. *An pro beneficiis regularibus & Praeclariis, seu aliis officiis religionis.*
- VIII. *De pœnis simoniacorum, & à quibus possint absolvi.*

I. **S**imonia à Simone Mago originem traxit, quia donum Dei emere volebat, *Aluum.*
 & *D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 1.* Definitor sacrilegium consistens in studiosa voluntate emendi,